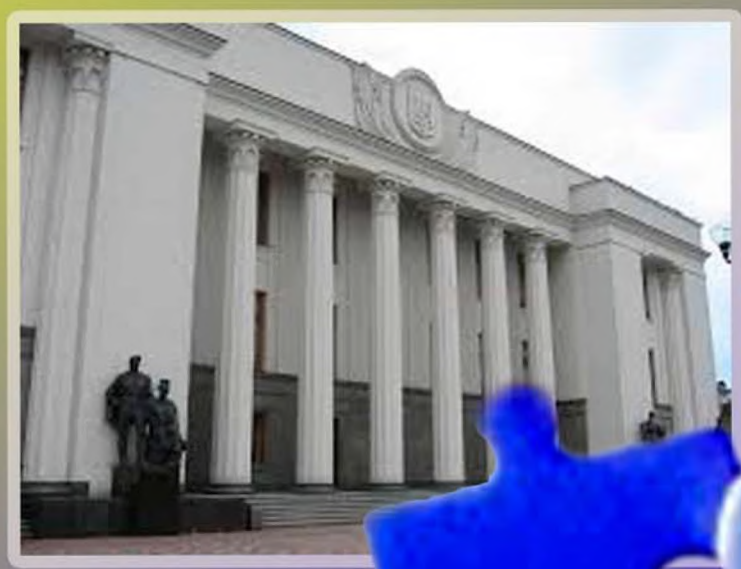
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ:
ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Ірпінь
2015

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ: ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Матеріали науково-практичного круглого столу
(Ірпінь, 8 вересня 2015 року)

Мережеве електронне видання

Ірпінь
2015

УДК 339.922: 347.73 (477+4ЄС)(063)
ББК 65,5 я 431
Є 54

Укладачі: Габорак Т. А., Лисецька Н. М., Ковтунович Н. Л., Трубін І. О.

Рекомендовано до друку як електронне видання
Вченою радою Науково-дослідного інституту фінансового права
(рішення № 5 від 26 жовтня 2015 року)

Є 54 **Євроінтеграційні процеси в Україні: економічний та правовий аспект** : зб. матер. наук.-практ. кругл. столу, 8 вересня 2015 року. – Ірпінь : НДІ фінансового права, 2015. – 133 с.

Збірник містить матеріали науково-практичного круглого столу, що був проведений у межах науково-дослідної роботи „Економіко-правові наслідки адаптації податкового законодавства в умовах корегування плану дій Угоди про асоціацію між Україною та ЄС” (державний реєстр № 0114U002358), яка виконується на замовлення Державної фіскальної служби України.

Призначено для науково-педагогічних працівників, працівників органів державної влади, студентів та аспірантів, а також усіх, хто цікавиться окресленою проблематикою.

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.

УДК 339.922: 347.73 (477+4ЄС)(063)
ББК 65,5 я 431

Наукове видання

Умовн.-друк. арк. 5,5. Об’єм файлу – 0,554 МБ.

Виготовлювач
08200, Науково-дослідний інститут фінансового права, вул. Університетська, 31.
тел.: (04597) 60-552.

© Науково-дослідний інститут
фінансового права, 2015

ЗМІСТ

Бригінець О. О.
Забезпечення фінансової безпеки України в умовах глобалізації світового економіко-правового простору 6

Василькова Т. В., Микитенко Т. В.
Управління фіскальними ризиками підприємства 10

Гужва І. Ю.
Досвід Турецької Республіки щодо розвитку торговельно-економічних відносин з ЄС: висновки та рекомендації для України..... 14

Дейнека В. Ф., Шавло І. А.
Правовий аспект запобігання корупції в органах фіскальної служби в межах євроінтеграції..... 19

Дерев'янко В. М.
Досвід країн Євросоюзу у процесі інституційного регулювання інтелектуального капіталу – шлях для розбудови національної економіки 23

Долгий О. А., Долгий О. О.
Заходи ООН з кодифікації поведінки посадових осіб, задіяних у сфері охорони правопорядку, та напрями їх реалізації в Україні: антикорупційний аспект 29

Євсєєва І. О.
Реформування акцизного податку в межах виконання Угоди про асоціацію 33

Забучинська Т. В.
Вплив євроінтеграції на функціонування вітчизняної системи державного регулювання фондового ринку..... 37

Завадська Ю. С.
Формування екологічної політики України в умовах європейської інтеграції 40

Кармаліта М. В.
Аналітична складова процесу апроксимації законодавства України до законодавства ЄС 46

Касьяненко Л. М., Аністратенко Ю. І.
Роль спрощеної системи оподаткування в умовах стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу в Україні на сучасному етапі 49

Касьяненко Л. М., Чайка В. В.
Сучасна податкова система України: теоретико-правовий аспект 52

Коробкіна Н. Г.
Оцінка впливу податкових пільг на
розподіл доходів населення у країнах ЄС 58

Лисецька Н. М.
Соціально-економічні аспекти європейської інтеграції України 62

Малишкін О. І.
Вимоги директив ЄС щодо бази податку на прибуток 66

Нікітіна Л. О.
Проблеми та перспективи євроінтеграційних процесів в Україні 68

Огороднікова І. І., Колосов О. О.
Досвід Грузії щодо адаптації податкового законодавства до права ЄС:
показовий досвід для України 72

Олійник А. О.
Проблеми та наслідки інтеграції України до Європейського Союзу 75

Пустовіт Ю. Ю.
Податки – основні елементи формування фінансових ресурсів держави 79

Раскалєй М. О.
Україна – ЄС: реалії та перспективи 84

Романенко В. В.
Передові інструменти державного податкового ризик-менеджменту країн
Європейського Союзу: досвід, корисний для України 88

Селезень П. О.
Концепція належного урядування у сфері оподаткування
та можливості її використання в Україні 92

Розум О. М., Шкуренко Н. Г.
Особливості протидії корупції в органах ДФС у контексті євроінтеграції 98

Сльозко О. О.
Геоекономічні зміни на фінансовому ринку
України на шляху інтеграції з ЄС 101

Смірнова О. М., Стадник М. В.
Європейська практика використання
реверсивного механізму сплати ПДВ 105

Sokolovska Olena
Current EU law in the area of customs enforcement
of intellectual property rights protection 109

Трубін І. О.
Наукова складова процесу адаптації
вітчизняного законодавства до умов ЄС 113

Трубіна М. В.
Правове регулювання виникнення податкового зобов'язання
в Україні у контексті євроінтеграції 118

Яковенко В. П.
Регіональні особливості міжнародної торгівлі послугами 121

Яценко О. М.
Пріоритети торгової політики України у галузі
органічного сільського господарства: імплементація досвіду ЄС 126

Смірнова О. М.,
к.е.н., завідувач відділу
НДІ фінансового права;
Стадник М. В.,
молодший науковий співробітник
НДІ фінансового права

Європейська практика використання реверсивного механізму сплати ПДВ

Відповідно до Директиви Ради 2006/112/ЄС про спільну систему ПДВ від 28.11.2006 р. (далі – Директива 2006/112/ЄС), у ЄС для визначеного кола операцій (товарів) діє зворотний механізм нарахування зобов'язань щодо ПДВ (*'Reverse Charge Mechanism' within the EU VAT system*), який полягає у тому, що ПДВ стягується на місці споживання товару замість місця виробництва (рис. 1).

Компанія А

1. Купує товар в іншій країні ЄС.
ПДВ при торгівлі між країнам ЄС не сплачується.
2. Продає товар компанії В.
ПДВ не нараховується, оскільки застосовується режим реверсивного нарахування ПДВ.
3. Надає інформацію щодо транзакції (купівлі) податковим органам

↓

Компанія В

1. Купує товар у компанії А.
ПДВ не сплачується, оскільки застосовується режим реверсивного нарахування ПДВ, проте компанія В відповідає за сплату ПДВ.
2. Продає товар компанії С.
ПДВ не нараховується, оскільки застосовується режим реверсивного нарахування ПДВ.
3. Надає інформацію щодо транзакцій (купівлі та продажу) податковим органам

↓

Компанія С

1. Купує товар у компанії В.
ПДВ не сплачується, оскільки застосовується режим реверсивного нарахування ПДВ, проте компанія С відповідає за сплату ПДВ.
2. Продає товар споживачу.
Виникає зобов'язання щодо сплати ПДВ при продажу.
3. Сплачує ПДВ у бюджет та надає інформацію щодо транзакцій (купівлі та продажу) податковим органам

Рис. 1. Схема застосування реверсивного механізму сплати ПДВ [1, с. 10–11]

Основною метою застосування наведеного на рис. 1 механізму є боротьба з шахрайством, коли продавець зникає, не заплативши ПДВ, а покупець-експортер отримує з бюджету відшкодування. При новому механізмі сума ПДВ на рахунки продавця не потрапляє взагалі, а залишається у покупця, тому зникнення продавця ніяк не впливає на сплату ПДВ.

Відповідно до ст. 199 Директива 2006/112/ЄС країни-члени можуть за власним вибором застосовувати реверсивний ПДВ до таких операцій [2]:

– постачання будівельних робіт, включаючи послуги з ремонту, прибирання, технічного обслуговування, перебудови та знесення;

– постачання робочої сили, залученої до діяльності, що підпадає під попередній підпункт;

– постачання нерухомого майна, зазначеного у підпунктах „j" та „k" ч. 1 ст. 135, якщо постачальник скористався з можливості оподаткування поставки за ст. 137 Директиви 2006/112/ЄС;

– постачання вживаних матеріалів, вживаних матеріалів, що не можуть бути повторно використані в незмінному вигляді, брухту, промислових і непромислових відходів, відходів до утилізації, частково перероблених відходів, і певних товарів та послуг за переліком, наведеним у Додатку VI Директиви 2006/112/ЄС;

– постачання товарів, наданих у заставу одним платником податку іншому в разі звернення стягнення на заставлене майно;

– постачання товарів після переуступлення права вимоги правонаступникові і використання цього права правонаступником;

– постачання нерухомого майна, що продається боржником за постановою суду в межах процедури примусового відчуження.

Відповідно до ст. 199а Директиви 2006/112/ЄС країни-члени до 31.12.2018 р. з мінімальним терміном у 2 роки можуть також за власним вибором застосовувати реверсивний ПДВ до таких операцій, як [2]:

– надання грошової допомоги на зменшення викидів парникових газів;

– інші трансфери, що можуть бути використані в межах Директиви 2006/112/ЄС;

– постачання мобільних телефонів або інших пристроїв, які використовуються для зв'язку у ліцензованих мережах;

– постачання пристроїв та інтегральних схем, таких як мікропроцесори й центральні блоки для виробництва кінцевого продукту;

– постачання газу та електроенергії продавцю, що є платником податку відповідно до ст. 38 (2) Директиви 2006/112/ЄС;

– постачання сертифікатів на газ та електроенергію;

– постачання послуг електрозв'язку відповідно до ст. 24(2) Директиви 2006/112/ЄС;

– постачання ігрових приставок, планшетів і ноутбуків;

– постачання зернових та технічних культур, включаючи насіння олійних культур та цукрового буряка;

– постачання сировини, напівфабрикатів з металів, у т. ч. дорогоцінного; спеціальний режим для товарів секонд-хенд, робіт мистецтва, колекціонування та антиквару відповідно до ст.ст. 311–343, а також придбання золота згідно з ст.ст. 344–356 Директиви 2006/112/ЄС.

Зазначимо, що на сьогодні операціями, до яких найбільше країн-членів ЄС за власним вибором використовують реверсивний ПДВ, є:

– постачання будівельних робіт, включаючи послуги з ремонту, прибирання, технічного обслуговування, перебудови та знесення (17 країн);

– постачання вживаних матеріалів, брухту, промислових і непромислових відходів (23 країни);

– надання грошової допомоги на зменшення викидів парникових газів (21 країна).

Що стосується всіх інших операцій, то даний механізм застосовує менше половини досліджуваних країн.

Потрібно сказати, що гранична межа щодо вартості товарів та послуг, яка надалі враховується при розрахунку суми реверсивного ПДВ, як правило, у

країнах ЄС не встановлюється, а рівень складності даної системи оподаткування у більшості країн оцінюється як низький, що може говорити про простоту, ефективність та прозорість її функціонування. Також не менш важливим є той факт, що реверсивний ПДВ є обов'язковим (за винятком Мальти) для використання у країнах-членах ЄС [3, с. 8].

Разом з тим реверсивний механізм нарахування ПДВ має ряд недоліків, зокрема: ускладнюється податковий облік, зростають витрати на дотримання податкового законодавства, виникають проблеми з класифікацією видів економічної діяльності тощо.

У підсумку зауважимо, що реверсивний ПДВ може значно зменшити рівень податкового шахрайства, однак це не означає, що використання незаконних схем буде повністю усунено, адже вони можуть виникати, наприклад, на етапі роздрібної торгівлі чи внаслідок фіктивної перекваліфікації діяльності. Тому використання в ЄС реверсивного механізму сплати ПДВ не можна вважати панацеєю для вирішення проблем, що виникають за умови ухилення платників податку від виконання своїх податкових зобов'язань.

Література

1. Lúðvíksson L. (2012), VAT Frauds in the EU : The Reverse Charge Mechanism, Joint and Several Liability and the „Knowledge Test" / Faculty of Law, University of Lund. – 46 p.
2. Directive 2006/112/EC on the common system of value added tax : of 28/11/2006 [Електронний ресурс] // Official Journal of the European Union. – Режим доступу : http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri= OJ:L:2006: 347:0001:0118:en:PDF
3. Серебрянський Д. М. Аналіз реверсивного механізму сплати ПДВ : науково-аналітична доповідь / Серебрянський Д. М., Соколовська О. В., Стадник М. В. – Ірпінь : НДІ фінансового права, 2015. – 54 с.